

In 5 minuten - John F. Kennedy

Op 22 november 1963, deze maand precies vijftig jaar geleden, werd John F. Kennedy in Dallas doodgeschoten. Een terugblik op het leven én de dood van de jongste president van de VS.

Tekst: Anne Loyen

Paspoort van een president

Naam: John Fitzgerald Kennedy

Bijnaam: Jack of JFK

Geboren: 29 mei 1917

Religie: Rooms-katholiek

Politieke partij: Democraten

Beroep: 35ste president van de VS

Overleden: 22 november 1963

De JFK-tijlijn

29 mei 1917 John Fitzgerald Kennedy wordt geboren in Brookline (Massachusetts). Hij is het tweede kind van Joseph en Rose Kennedy, die in totaal negen kinderen zullen krijgen.

1940 John studeert af aan de Harvard University, in de richting internationale betrekkingen.

1941 Kennedy gaat bij de Amerikaanse marine en vecht in de Tweede Wereldoorlog.

1946 Hij stelt zich kandidaat voor het Amerikaanse Congres; het begin van zijn politieke carrière.

12 september 1953 John Fitzgerald Kennedy ('Jack') trouwt met Jacqueline Lee Bouvier ('Jackie').

20 januari 1961 John F. Kennedy treedt aan als 35ste president van de Verenigde Staten. Met zijn 43 jaar was (en is) hij de jongste Amerikaanse president ooit. Hij was ook de eerste katholieke president.

22 november 1963 Kennedy wordt op 46-jarige leeftijd doorgeschooten tijdens een bezoek aan Dallas (Texas). Zijn presidentschap duurde 1036 dagen.

Kennedy's presidentschap in een notendop

Ondanks het feit dat hij nauwelijks drie jaar in het Witte Huis zat, kende de termijn van John F. Kennedy een aantal belangrijke gebeurtenissen:

Civil Rights Act Rond 1960 is er steeds meer verzet tegen de rassenscheiding, onder meer door de invloed van de zwarte dominee Martin Luther King. In 1963 komt Kennedy met een wetsvoorstel om verschillende vormen van discriminatie te verbieden. Maar het lukt hem niet een meerderheid van het Congres achter zich te krijgen. Na Kennedy's dood probeert zijn opvolger, Lyndon B. Johnson, de wet er alsnog doorheen te krijgen. Dat lukt: op 2 juli 1964 treedt de Civil Rights Act in werking.

Koude Oorlog Kennedy wordt president midden in de Koude Oorlog, de 'gewapende vrede' tussen de westerse wereld en de Sovjet-Unie plus bondgenoten. Dit uit zich onder meer in een steeds intensievere inmenging in de Vietnamese burgeroorlog en pogingen om het communistische regime in Cuba omver te werpen. Als in 1962 blijkt dat de Russen kernraketten op Cuba willen installeren, lopen de spanningen tussen de VS en de Sovjet-Unie gevaarlijk hoog op. Uiteindelijk lukt het Kennedy om tot een overeenkomst te komen en een nucleaire oorlog af te wenden.

Ruimterace Op 12 april 1961 voert de Sovjet-Unie de eerste bemande ruimtevlucht uit. Op 25 mei van datzelfde jaar spreekt Kennedy de volgende woorden: "Dit land zou zichzelf tot doel moeten stellen om voor het einde van het decennium een mens op de maan te zetten en hem veilig terug te brengen naar de aarde." Zeven jaar later is het zover: Neil Armstrong staat als eerste mens op de maan.

'Ich bin ein Berliner'

Op 26 juni 1963 zei Kennedy tijdens een toespraak in West-Berlijn de inmiddels beroemde woorden "Ich bin ein Berliner". Hiermee benadrukte hij de steun van de Verenigde Staten aan West-Duitsland. Dat was een enorme opsteker voor de West-Berlijners, die natuurlijk aan alle kanten omringd waren door het communistische Oost-Duitsland. Het verhaal gaat dat deze uitspraak, hoe inspirerend ook, grammaticaal niet correct was. In plaats van "Ik ben een Berlijner" zou Kennedy hebben gezegd "Ik ben een Berlinerbol" (een zoete lekkernij). Dat zou komen door de toevoeging van het lidwoord ein. Duitse taalkundigen zijn het hier niet mee eens: zij zeggen dat het lidwoord wel degelijk nodig was om onderscheid te maken tussen het letterlijke "Ik ben een inwoner van Berlijn" en het meer figuurlijke punt dat Kennedy wilde maken. Desondanks leeft deze smakelijke urban legend nog altijd voort.

Zwoele felicitatie

Ter ere van zijn 45ste verjaardag werd Kennedy op zwoele wijze toegezongen door de actrice Marilyn Monroe (met wie hij een buitenechtelijke verhouding zou hebben gehad). Minder bekend is de tekst die na haar "Happy birthday, Mr. President" klonk:

Thanks, Mr. President
For all the things you've done
The battles that you've won
The way you deal with U.S. Steel
And our problems by the ton
We thank you so much

Moordcomplot?

Het verhaal blijft maar opduiken: achter de moord op John F. Kennedy zat een samenzwering. Was het de maffia, omdat JFK's broer Robert als minister van Justitie de georganiseerde misdaad het leven zuur maakte? Of misschien de Cubaanse geheime dienst, als wraak voor alle Amerikaanse acties tegen hun land en de leider ervan, Fidel Castro? Of waren het juist anticommunistische Cubaanse ballingen, die vonden dat Kennedy niet stevig genoeg optrad tegen Castro? Ook van de CIA, de FBI en de wapenindustrie wordt gezegd dat ze zo hun redenen hadden om president Kennedy uit de weg te willen ruimen. Toch wijst alles erop dat de schutter, Lee Harvey Oswald, op eigen houtje handelde. Dat schrijft advocaat Gerald Posner in zijn in 1994 verschenen boek *Case closed*, waarvoor hij alle beschikbare bronnen onderzocht en verschillende computermodellen bestudeerde. Zijn conclusie? Niks duister complot. Oswald (die twee dagen na de aanslag zelf doodgeschoten werd) deed het echt in zijn eentje.

'Vraag niet wat je land voor jou kan doen. Vraag wat jij voor je land kan doen'

'Vergeef je vijanden, maar vergeet nooit hun namen'

Anne Loyen gebruikte voor dit artikel onder andere de volgende literatuur:

- David Downing: *John F. Kennedy* | Heinemann Library (2002)
- André Kessler en Leo Polak: *Complot! De 30 spannendste samenzweringstheorieën* | Nieuw Amsterdam (2009)